

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

קו

עין משפט גור מצוה

בה א מיי פ"א מהלכות
גירושין הל' ו סמנ
עשין ז טו"ש"ע ח"כ
קנה טעף ח"כ:
בו ב מיי פ"ז מהל'
אישתו הלכה כג סמנ
עשין מה טו"ש"ע שס סימן
לח טעף לה:
בו ג מיי פ"ה מהלכות
גיטות הל' כג סמנ
עשין ז טו"ש"ע שס סי'
קנה טעף ג:
בה ד מיי שס הל' ג
טו"ש"ע שס טע"א:
בה ה מיי שס הל' ה
טו"ש"ע שס טע"ד:
לו ו מיי שס טו"ש"ע שס
טע"ג:
לא ז מיי שס הלכה כג
טו"ש"ע שס טע"ז:

תוס' חד מקמאי

דאמר כ"ר' והיה דקתני
קידושין תלוין אמר
לך שמואל רבנן היא
ואנא דאמר' כו"ג וליכא
לתרצוי לשמואל דה"ק
קידושין תלוין עד שיבטול
בפירוש לשם קידושין
לאחר שהגדילה דא"כ
קידושין קמאי לא מהני
דבר מיד והאי קידושין
תלוין כדפריש' ריש
שמעתי אפיק' ליה אבל
דבר הי' אלפס שכתב
בזה לא מפרקי הוא
אפי' קאמר' ליה ואן כאן
ספק לא לרב ולא לשמואל
בפירוש רישון קידושין
ולא הו' קדש ז' משני
וכשלא בעל לאחר שגדלה
אצלו קידושין ראשון
אצלו קידושין מדאורייתא
אלא הו' קדשין מדרבנן
הלכך צריכה גט משני
ומראשון נמי צריכה גט
דאינה יוצאה במיאון
אחר שהביאה ב' פירות
והו' דבר בור: מסקנא
דשמעתי' דהרשת לאו בה
חליצה היא אפי' חדשת
דמעיקרא קדושי' אינם
קטנה וחרשת אין ביאה
אצלו מדרבנן. הא דתנן
קטנה וחרשת אין ביאה
ליחט מהן פוטרת צרתה
ולש נפלה לו מאחיו פקח
חרש:

קסבר שמואל כל הבויעל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל.
וה"ל לשמואל דלית ליה דקדושין גדלי בהדה מ"ט דר"ג
ולעיל ז"ר ש פ"ד (דף קמ"ג). משמע דשמואל אית ליה מילתא דר"ג דפריך
למילתיה ואי אין זיקה מיבעל דהא אמר ר"ג כו' וי"ל דלשמואל ז"ל
דמיי' (י) כדמפרש בהדיא שבעל
לשם קידושין ועוד אור"י דהתם כיון
דיצמתו ואשתו שתיקו לפניו אפילו
בסתמא בועל לשם קידושין כדי לחרות
יצמתו ממנו דבאשתו מיחא ליה
מיצמתו ומיהו קשה דמיקשה לשמואל
מדרבנן דרבי אליעזר כשהחזירה
כשהיא קטנה וגדלה אלכו דמסתמא
בועל לשם קידושין לדיכא למימר
לאיירי כשפירש שבעל לשם קידושין
לא"כ היכי פריך מנייה בהמדרי
(מכות דף קד עג: ושם) (י) לרב אלח ע"כ
כשבעל סתם ולא מני לאוקומי
כשפירש לא"כ היינו החזירה כשהיא
גדולה ואר"י דשמואל סבירא ליה כר"ש
זן יהודה (מש"ס ר' ישמעאל) דלמנר
בהמדרי (ג"ו שס) אס בעלו לא
קנו אי נמי כו' שמעאל דלמ' שמואל'ט'
משום רבי ישמעאל והיא לא נתפשה
כו': **והא אפ"גו בה חדא זימנא.**

מינה לר"י והא תרוייהו כריכי דאי
אתמר ההיא דלמנר רב זריכה הימנו
גט ה"ל זריכה מספק דלא דיעינן
אי בעל לשם קידושין אס לאו קמ"ל
לחין זריכה גט משני דודאי רהשו
בעל לשם קידושין ואי אתמר ההיא
דקאמר שמואל זריכה גט משני ה"ל
היינו מספק ומראשון נמי זריכה גט
מדאורייתא דשמאל לשם קידושין בעל
ואר"י דהי פריך והא איפליגו בה
חדא זימנא והמאי פליגי בשני מקומות
בחד מהן הוה מני לאשמועי' ולימנ
הי קדשה על תנאי ובעל ר' אמר
זריכה גט מראשון ולא משני ושמואל
אמר אין זריכה גט מראשון אלא משני
אי נמי ליתמי בדיקן קטנה שהגדילה
ועמדה ושאלת רב אמר אינה זריכה
גט משני אלא מראשון ושמואל אמר
זריכה גט משני ולא מראשון מה"ט
אזל מדרבנן קריכה:

**בההיא קאמר רב משום דאיכא
תנאי אחורי אחריה**

א'תנאיה. פי' משום דלחין אדס עושה
בעילתו בעילת זנות אית לן למימר
דאחליה לתנאה והיה דעתו שיחולו
קדושי כסף מדלל הזכיר התנאי אבל
צהא דליכא בעילת זנות שריי' אכל
שם קדושין דרבנן ועוד דליכא קדושין
הראשונים דנימא שיחולו אימא
מודי ליה לשמואל ובקונטרס הגיה
הכא זריכותא דמכות ואין למחוק
גירסא זו דהא למ"ד בהמדרי (מכות
דף ע"ד). קידשה ע"ת ובעל ד"ה זריכה
היינו גט ופ"ה פליגי (שם דף
ע"ג). ובקטנה שלא מילתיה והגדילה
ועמדה ושאלת א"כ פשיטא ליה טפי

מאי לאו דלא בעל ראשון משגדלה וקאמר רב אינה זריכה גט משני
דחלו קידושין הראשונים כשגדלה: **כשבעל**. לפיכך אינה זריכה גט
משני דבעילה שבעל הראשון משגדלה סתמא לשם קדושין נתכוון
דיועד היה שאין קידושי קטנה כלום: **על תנאי**. שאין עליה נדרים או

מומין: **וכנסה סתם**. ואח"כ נמצאו
עליה נדרים זריכה גט דזיאה לשם
קידושין הוא דיועד היה שאין קידושין
הראשונים כלום: **ה"ג זריכה דאי**
איסור צהא צהא קאמר רב משום
דליכא תנאי. והכי איתא בכתובות פ'
המדרי (דף ע"ג): **דאי איסור צהא**. גבי
קטנה שלא מילתיה צהא קאמר רב דאסיק
אדעת' לבעול לשם קידושין משגדלה
משום דליכא תנאי אין פסול קידושין
הראשונים משום תנאי אלא משום
קטנות ואדס יודע שאין קידושין
הראשונים כלום וחזר ובעל לשם
קידושין: **אזל צהאי**. דליכא תנאי
אימא מודה לשמואל ואדעתא דתנאי
בעיל כסבור שאין עליה נדרים וקיימא
תנאי שציינה: **אזי כורסייא**.

כאשריון וקס"ד כשאר פחות שציינן
לא בעלה ואפ"ה לא הצריכה גיטא
מזבתא. אלא תלו קדושי קמאי:
מיונסב נסבי. ונתקדשה בבעילה
משגדלה: **וקא אפקעינהו לקידושין**
מיניה. דכל דמקדש תולה דעת
חכמים הוא דהא כדת משה ישראל
קאלמירין רב יהוה אמרי דחוטף אשה
מצעלה לא ינהו קידושין: **סינה**
דקדיש בכספא. איכא למימר
דאפקעינהו לקידושין ושוו מעות מתנה
דהפקר צ"ד הפקר: **קדיש צדיקה**.
מאי הפקר צ"ד איכא למימר: **שויה**
לבעילתו בעילת זנות. והוא דעתם
תלה: **כו' אישעור**. דמלמדין הקטנה
לנאן: **בתנאי שמי יסומות**.
נכריות: **או חליצה**. לאחר שמגדיל:
קטנה וחרשת. לא דיעינן צהי ניחא
ליה והי חשיבה אשתו טפי:
גמ' וחרשת צה חליצה היא. דקתני
ממתניתין וכן שמי חרשות: **כי היכי**
דעל נבעל הראשון שנכנס בזמניה
הי נמי נפיק מיצב בזמניה: נשואין
שמי נכריות. פקחת לפקח ומרשת
לחרש: **כונס**. שאינה צת חליצה
משום קרייה אלא כונסה ואס רצה
להוציאה אח"כ מוציאה בגט שכנס
שנכנסה בזמניה כן תלך בזמניה
ולא זריכה חליצה: **כונס ואין מוציאה**
לעולם. שאין גיטו ומפקיע קידושי
אחיו פקח שהזיקוהו לו ליצוס:

חולץ
נפק פקחת ואחר כך נתחרשה לא דמעכבא בה קרייה איתיביה אב"י וחרשת
מעיקרא בת חליצה היא והתנאי' שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין לשתי
נכריות אחת פקחת ואחת חרשת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל
פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל
חרשת כונס ואינו מוציא לעולם מאי לאו בחרשת מעיקרא וקתני כונס אין
חולץ

במקדש ע"ת לזריכה גט מצקטנה שלא מילתיה דכונסיה מיתוקמא הך זריכותא דהכא וזריכותא דמכות (ג"ו שס) חליצה דאביי':
לפיכך עשו זו שלא בהונן ואפקעינהו לקידושי מיניה. מספקא לר"י אי עמעא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש
או משום דיש כח ציד חכמים לעקור דבר מן המורה מדלל הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן
מקדש: **וחרשת בת חליצה היא והתנאי כו'**. וא"ת תיקשי נמי מקטנה דתנן במתניתין דחליצת אחת מהן פוטרת זרתה ואילו בפרק מנאות
חליצה (לעיל דף קד:) תנן קטנה שחלצה מחלוץ משגדלה ואס לא חלצה חליצה פסולה ומיהו בקונט' פי' דחליצתה לכשתגדיל פוטרת זרתה ועוד
דליכא לאוקומא מנאי' דהכא כו' יומי דלמנר אשה בין גדולה בין קטנה ולפי הידוש' דגרסו' לעיל ואס לא חלצה חליצתה כשרה אמי שפיר טפי:
מנאי

(א) כמותו ע"ב: (ב) ס' פ"א
(ג) ס' ג. גיטין ל"ג. ע"ג. ז"ב
מת: לעיל ז' (ד) ז' גדה ח.
(ה) ג' גדה ח. (ו) ג' גדה ח.
(ז) ג' גדה ח. (ח) ג' גדה ח.
(ט) ג' גדה ח. (י) ג' גדה ח.
בכתובות: (יא) ג' גדה ח.
מכות ע"ג. ד"ה כהאי:

הגהות הב"ח

(א) גמ' צריכה (דאי איסור
וכי' צריכה) חל"מ ז"ב
ויקח רש"י דאי איסור
בהא בהא קאמר רב
משום דליכא תנאי
אבל בהא דאיכא תנאי
אימא מודה לשמואל
ואי איסור בהדיא
בהדיא קאמר שמואל
אבל בהא אימא מודה
ליה לרב זריכה: (ב) תוס'
ד"ה קסבר ואי' דמייני
ר"ג כדמפרש:

מוסף רש"י

שי"ר לעמוד קודם קשים
גרים לישראל. ואין
בקהילין מנהגים שמואל
פוסעוהו ועוד שאל
למדי' שפ"ח ממעשיהו.
מפי מורי הוה יוש
אומר שכל ישראל עובדי
הו' צוה. ואלו מילתא
היא. שלא תעבידו בשביל
הגרים. דלמירין בנת'
קוטרי (ל"ג) נתנאל לל
לח מישאל ש' מאות
אלף ושלש אלפים ותיק'
בזמנתו. שכולן תעבידו הו'
צוה. אלא לא תעבידו
על הגרים (ד"ה ג' י"ג).
הוא משתחו לשלשלת
שבו על מקום. ששים
גבורים. למדין חכמים.
ושלם לאו דוקא. מלומדי
מלחמה. מלחמה של
טובה (פ"ה ד"ה ג'). קטנה.
ימותה שלא מיאנה.
כקטנותה והגדילה. ולא
עליה וחלך ק' מאות
(כתובות ע"ג). אינה
צריכה גט משני. דמי
גדלה צה עליה לשם
קדושין דיועד הוא לשם
קדושין קטנה כלום (שם).
צריכה גט משני. דכל
הבעל על דעת קדושין
הראשונים בעל. ואפי'
דמדה שמואל שפסוקה
לשני. דמשה שלמה היא
(נדה ב"ב) דלח צת ממלכת
משהיאה שמי שערות. גט
מיהא צהי מיניה. דהא
דלמירי רבנן גדולה לא
ממלכת מדרבנן היא. ורב
כבר דאורייתא הוא. משום
דכי בעיל משגדיל לס'
קדושין בעל (כתובות ע"ג).
עד כאן שי"ר לעמוד קודם.
ואפקעינהו
לקידושי מיניה. ושינוי
למעו' לקדושין מתנה
למפרש. דהפקר צ"ד
הפקר (לעיל ז' צ'). תינה
דקדיש בכספא כו'.
רצה רש"י ומקס' רש"י
לעיל שס. חרש שגדלך.
חליצתו פסולה לפוטרה
במקום לח שער (ע"ל)
דקדו'. וחרשת שחליצה
כו' חליצתה פסולה.
היא עממה אינה נפטרת
בחליצתה ואין לה תקנה
אלא ביטוס ואס רצה
להוציא יוציא בגט (שם).
כונס ואינו מוציא לעולם.

דלא אמי גט ידדיה ומפקע זיקת יומי אחיו הראשון (לקטו קי"ב).